

בפני וועדת הערר לענייני ארנונה

שלד עיריית בת-ים

לפי חוק הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית) תשל"ז – 1977:

העוררים: ליטאי קמרון וכנסי פולדיאן בני"מ.

המשיב: מנהל הארנונה בעיריית בת-ים.

החלטה

עובדות

1. הנכס נשוא הערר משמש כאולם שמחות ברחוב שד' העצמאות 67 בת-ים.
2. הנכס האמור הוחזק בידי חברת "סוסייטי היכל השמחות בת-ים בע"מ" ח.פ. 510893514 החל מיום 1.3.2001 (להלן: "סוסייטי" ואו "החברה").
3. ענינו של ערר זה מתמקד במועדים שמיום 1.1.04 ועד 31.5.04 הוא המועד בו נמסרה הודעה מטעם סוסייטי על חילופי מחזיק בנכס.
4. במחקר הדיונים בפני וועדת הערר הועלו ע"י העוררים טענות באשר לפירוט שומת הארנונה השנויה במחלוקת אשר ניתנה ע"י המשיב על אי-עמידה בתנאי החוק באשר למסגרת המשפטית הקובעת כי בעל שליטה יישא בתוצאות הארנונה בחברה.

טענות העוררים

5. העוררים טוענים להיעדר מלוא המסגרת המשפטית.
6. דרישת המשיב הינה כי החברה מחזיקה בנכס, החברה נותרה חייבת "חוב" בגין ארנונה בסך 148,933.49 ₪, וכל העוררים נדרשים "כבעלי שליטה בחברה" לשלם החוב הנ"ל בתוספת "הצמודה ורביית" בסך 63,195.6 ₪ נוספים.
7. בשנת 2004 בוצע תיקון בחוק הסדרים במשק המדינה תשנ"ג. 1992 (להלן: "חוק ההסדרים") ובמסגרת ס' 8(ג) לחוק ההסדרים בו נאמר כי חיה נכס שאינו משמש למגורים, והמחזיק בו הוא תברה פרטית ולא שלם המחזיק את הארנונה הכללית שהוטלה עליו לפי ס' קטן (א) בולה או חלקה, רשאית

הרשות המקומית לנכות את חוב הארונה הסומי מבעל שליטה בחברה הפרטית ובלבד שהתקיימו לגבי נסיבות מיוחדות המנויות בס' 119(א) לפקודת מס הכנסה:

8. כחלקם לצורך, חיוב בעל שליטה בחברה בחוב ארונה חייבים לתקיים, בין היתר כל התנאים המצטברים, אשר בעיני העוררים אינם מתקיימים: לא מתקיימת הדרשה שתחוב הדרש יהיה בגין חוב ארונה ובגין התקופה שלאחר 01.01.2004.

9. העוררים יטענו לחיובם כגון: "תבליטות משפטיות" / "מס שוטף" / "אחזקת מד מס" / "אננת ביוכי" ועד, חיובים שרלוונטיים אך ורק לחיובים בגין "ארונה כללית".

10. עוד יטענו, לתדפיסים שכלל אינם רלוונטיים לתקופה שהחל מיום 01.01.2004 אלא חיובים משנת 1996 עד שנת 2007.

11. זאת ועוד, לא מתקיימת הדרשה שהנישום הוא "בעל שליטה" כתגדרתו בס' 119 א' לפקודת מס הכנסה, הנישום החליף חייב להיות מי שמחזיק לפחות בעשרים וחמישה אחוזים (25%) בזכות מבין הזכויות המנויות בס' 32(9) לפקודת מס הכנסה.

12. לשיטת המשיב נצמו, כפי שעולה מעיון בתצהירו, אין מחלוקת שליטתו אינו "בעל שליטה" וזו בכך כדי לסלק את הדרשה כלפיו.

13. הטענה של המשיב הינה כי עצם החזקת 15% מן הזכויות המנויות מבחינת אותו כ"בעל שליטה" אינה נכונה היא, שכן הדרשה בחוק כתובה שחור על גבי לבן והינה 25%.

14. בנוסף יטענו העוררים, כי לא מתקיימות ביחס לנישום החליף, כל אותן נסיבות מיוחדות המפורטות בס' 119 א' לפקודת מס הכנסה.

15. ת.א. 3980/04 עיריית ראשון לציון נ' סיפאני אירועים בע"מ ואח' ס' 119 טועד למנוע הברחת נכסים מחברה, במטרה להתחמק מתשלום מס. המינימום שיש להוכיח על פי ס' זה הוא, קיומם של נכסים לחברה.

16. העוררים יטענו כי, כתב התביעה אינו מזכיר בעבודתו כי התבעת 1 ו 2 היו בעלי נכסים כלשהם.

17. העוררים אינם מקבלים את הפרשנות שעשה המשיב לס' 119 א' – כי ניתן לחייבם וישנו צורך ב-4 תנאים שאחד מהם הוא – שעל העוררים להרים את נטל ההוכחה לפיו לא חוצצו אליהם נכסים.

18. לא ניתן לקרוא לתוך הסעיף חזקה, לפיה לכל חברה יש נכסים, פרשנות זאת מרוקנת מועך את ס' 119 שענינו הברחת נכסים.

19. העוררים יטענו לאי התקיימות כלל החלופות של ס' 119(א).

20. המשיב לא ניסה ואז הוכיח כי לחברה היו נכסים כלשהם – די בכך כדי לדחות את הערר.
21. העררים הציגו ראיות בדרות וחד משמעיות שלא נסתרו, לכך שתחברה לא העבירה את פעילותה לעררים ואז לגורם כלשהו שלעוררים יש שליטה בו.
22. התברה הפסיקה את פעילותה עוד בשנת 2001.
23. הדרישה נשוא הערה נחתמה ע"י "חממות על הגביה" ללא ציון שמו. פגם זה של אי ציון שם ופרטי הגובה ששלח את הדרישת די בו כדי להביא לבטלות הדרישה וקבלת הערר.
24. הליכי גביה מנהליים הוגם תלכים קיצוניים אשר יש לעשות שימוש בהם במשנה זהירות, ובהתאם להלכה הפסוקה במקום בו קיימות מחלוקות שבדניות משמעותיות אין בכלל מקום לנקוט בהליכים לפי פקודת המיסים ועל העירייה לפנות ולקבל את טעדיה בערכאות אזרחיות.
25. 3061/06 רכבת ישראל בע"מ נ' עיריית חדרה: "רק במקרה חריג יש מקום לאפשר לרשות מקומית לנקוט בהליכי גביה מנהליים... מצב כזה המתאג לסנינו, שבו הגביה המנהלית היא ברירת המחל, אינו תקין. לא יתכן שהפניה בתביעה משפטית היא המוצא האחרון ולא הראשון. הליך של גביה מנהלית צריך להיות המוצא האחרון."

טענות המשיב

26. התברה לא שילמה לעירייה את חוב הארנונה והמים, באופן שנכון ליום 5.6.06 עמד חוב הארנונה על סך של 190,932 ₪ ונכון להיום כולל הפרטי הצמדה וריבית מיגוהים כחוק.
27. החוב הינו חוב חלוט שסוסייטי לא הגישה לבניו. השגת ואו-ערר בהתאם לחוק חרשויות המקומיות תשליו – 1976 (להלן: "חוק העררי").
28. חרף העובדה שהעירייה נקטה כנגד החוב הליכי גבייה לא נפרע החוב או חלקו.
29. לאחר בירור שערכה העירייה באמצעות מחלקת תגביית נתגלה כי חברת סוסייטי הפסיקה את פעולתה/התפרקה ולא ניתן להיפרע ממנה בגין החוב.
30. הערר 1 שחינו בעל שליטה בחברה הניש השנה בתאריך 16.3.06 אשר נדחתה ע"י המשיב ביום 10.4.06. בדחיית ההשגה הבחור המשלב כי חובני הארנונה של החברה מיזם 1.1.04 ועוד מועד מתן התשובה מסתכמים לסך של 186,870.62 ₪ וכי אין בכך כדי לגרוע מזכותה של העירייה לגבות תשלומי חוב גם לפני תאריך 1.1.04.

31. יוער כי, גרסת מר קמרן הותבררה כבלתי אמינה, חמקנית ובעלת סתירות. גרסת העוררים מבוססת על ראיה אחת יחידה, והיא עדותו של העד מר קמרן.

32. עדותו של מר קמרן הינה עדות יחידה של בעל דין, בהקשר זה יש לזכור כי לא ניתן להסתמך על עדותו של מר קמרן כבסיס לקבלת הערר מחמת היותה עדות יחידה של בעל דין.

33. מה נס. שמר קמרן מעוניין בתראות המשפט לסובת עצמו, בהיותו מי שהחזב מופנה כנגדו אישית – סאור זאת, ובהתאם לס' 2154 (נ-3) לפקודת הראיות, התשל"א – 1971, מדובר בעדות בעל דין יחידה הצריכה עדות מסייעת.

34. הימנעות מהבאת ראיות מביאה למסקנה כי העוררים נמנעו מחבאת ראיות בעניינים מרכזיים ביותר כגון: החסכם שנחתם כביכול עם חברה אחרת בשנת 2001, תיעוד רפואי בדבר מצבו הבריאותי המוכיח את אי פעילותו של מר קמרן בחברה בשנת 2001, אי חבאת חומר שנטען שניתן לחמצאו בסלולר מאת רואה חשבון וע"י החברה והעברת הודעה בדבר חילופי מחזיק בנכס.

35. בנסיבות אלו יש להחיל את ההלכה הפסוקה, לפיה הימנעות מחבאת ראיה ימקימה למעשה לחובט של הגמנע חזקה שבעובדת, לפיה: דין ההימנעות כדין הודאה בכך שאילו הובאה אותה ראיה, הייתה מועלת לחובת הנמנע.

36. גרסת מנתל הארנונה לא נסתרה, הוא לא ניסח להתחמק ממתן תשובות והף הבהיר, כי החיוב בו עסקינן מתמקד בחודשים 1.1.04 – מאי 04, פירט את הפעולות שנקט כנגד החברה והבחיר, כי החברה הפסיקה את פעילותה וחרף המיסיון להסיל דופי בחיובים ששלח, הראה באופן ברור, כי כלל החיובים שהושטו על העוררת הושטו כדין.

37. סמכותה של ועדת הערר קבועה בס' 3(א) לחוק הערר ונגזרת היא מסמכותו של המשיב, נושא הנבייה המנהלית אינו מין הנשאים השונים בהם מוקנית לוועדת הערר סמכות לדון על פי ס' 3 לחוק הערר.

38. ס' 119 א' דן בגביית מס בנסיבות מיוחדות בהתאם אליו, עם פירוק חברה או הפסקת פעילותה ניתן לפנות לבעל שליטה בדרישה לתשלום החוב ועליו הנטל להוכיח אחרת.

39. דין הערר להידחת מאחר ומתקיימים במלואם כל התנאים הנדרשים לצורך חיוב בעל שליטה.

40. המחזיקה בנכס הינה חברה פרטית אשר אינה דייר מוגן והנכס אינו משמש למגורים.

41. ענייננו בחוב ארנונה סופי שנוצר לאחר 1.1.04 ואשר לא שולם.

42. חלק הרשויות המקומיות מקנה לרשות מקומית את הסמכות לחייב בריבית על חוב אשר מגיע לה, אולם לא שולם במועדו.

43. לענין הטענה כי לריבית המתלווה לאי תשלום בזמן יש משום "רכיבי זר", אינו בו ולו דבר, שכן חיוב זה אינו תלוש מחוב עצמו אלא נובע ממנו, החיוב בריבית אינו עונש. אלא נועד לשמור על ערכו הריאלי של החוב.

44. החוב הוא בגין אי תשלום הארנונה בלבד ויש לשלם את הסכום 190,932 ₪, מבלי שאפשר לעוררים להתחמק מתשלום הריבית וההצמדה אשר הוא במהדליו הוביל לצבירתה.

45. חישוב ריבית היא ענין אריתמטי אשר אינו טעון הוכחה (בע"א 2170/08 – פאן חן בע"מ נ' עיריית ירושלים).

46. סופיות החוב – סי' 8(ג) לחוק ההסדרים במשק המדינה מגדיר חוב ארנונה סופי, בענין זה יטען המשיב כי מוסעית הסברה של ביכ העוררים הטוען כי כל עוד לא חלפה תקופת ההתיישנות לתביעות בגין סבירות או תוקפות החוב, אזי החוב לא הפך לחלוט.

47. 4012/05 עיריית ראשלי"צ נ' ברזילי צפניה ואח' י"ס' 8(ג) לחוק קובע שאם החברה הפרטית לא שילמה את חוב הארנונה רשאית הרשות המקומית לגבות את חוב הארנונה הסופי מבעל השליטה בחברה פרטית. המדובר בחוב של החברה ולא של בעל השליטה, כך שהחוב צריך להיות סופי כלפי החברה ולא כלפי בעל השליטה. בס' זה מדובר בהוראה ספציפית של הרמת מסך ההתאגדות, בו מייחסים את חובות החברה לבעל השליטה. הסי' מדבר על גביית הארנונה מבעל השליטה ולא על הטלת ארנונה על בעל השליטה.

48. בעל שליטה המוגדר בס' 119 לפקודת המס מפנה לענין הגדרת שליטה לס' 32(א9) לפקודה.

49. בעניינו, חוכה כי מה לטאי קמחן הוא בעל 15 מניות הצבעה מתוך 100 שהונפקו ע"י החברה תי בכך כדי להגדירן כבעל השליטה.

50. המשיב יטען כי, מתקיימות הנסיבות המיוחדות המנויות בס' 119(א), קיומה של אחת מן החלופות מספיקה להרים מסך על פי סי' 8(ג) לחוק ההסדרים. במקרה שלפנינו חלה החלופה בס' 119(א)(3).

51. יודגש, כי גם אם טענו העוררים כי ההחזקה בנכס עברה בשנת 2001 לידי חברה אחרת, החובה לפנות למשרדי העירייה בדרשה כי יחייבו את המחזיקים החדשים בחובות הארנונה הייתה מוטלת על החברה. משנמנעה מלעשות כן, למעשה חסמה היא עצמה את הדרך לטעון כעת כי חובת תשלום הארנונה במועד ההחזקה ע"י חברה אחרת, לא מוטלת עליה.

52. הגישה הקובעת הינה, כי החובה על הודעת פינוי הנכס לצורך חפסקת תשלומי הארנונה מוטלת על המחזיק ולא על העירייה (14833/97 עיריית חיפה נ' קו שחר תעשיות טכסטיל בע"מ).

53. חזקת העברת הנכסים לבעלי השליטה המופיעה בס' 119(א)(3) אמנם ניתנת לסתירה, אולם האטל לעשות כן מוטל על המבקש לטעון כי היא איננה מתקיימת.

54. לאורך חשנים עוגנה בפסקי דין רבים החלטה כי נטל ההוכחה לסתירת החוקה הנייל מוטל על בעל השליטה (בש"א 150673/08 – אדיב שלמה נ' עיריית רמת גן).

55. המשיב מבהיר, כי כל טענה אשר לא נזכרה בסעיף הערר יש בה משום הרתבת חזית אסורה ועל כן יש להתעלם ממנה.

56. העוררים נמנעו מתבאת רואה החשבון ומסמכים מטעמה של החברה וזאת חרף דרישות המשיב, כי העוררים יעבירו את כלל המסמכים המצויים בידם לשם בחינת טענותיהם וחרף התחייבותם של העוררים לעשות כן.

57. זאת ועוד, ועדת הערר חתבקשה להורות לעוררים להמציא מסמכים נוספים המעידים על שנות הפעילות האחרונות של החברה טרם הפסקת פעילותה וזאת על מנת לשפוך אור ולסלק את הערפל שחג סביב גרלה של החברה בשנים 2001-2004.

58. העוררים חתנדו לבקשה זו בתגובה כי אין ברשותם מסמכים נוספים, בסיבות אלה יש להחיל את ההלכה הפסוקה, לפיה הימנעות מהבאת ראיה "מקימה למעשה לחובתו של הנמוע חוקה שבועודה", הנעוצה בתניין ובניסיון החיים לפיה, זיין ההימנעות כזין התאה בכך שאילו הובאה אותה ראיה הייתה פועלת לחובת הנמוע".

דין והכרעה

59. בפני הוועדה הונחו סיכומים אשר הוגשו מטעם העוררים וסיכומים אשר הוגשו מטעם המשיב.

60. קראנו היטב את כל טענות הצדדים, לרבות הטענות אשר התשמעו בישיבות הוועדה ואשר נכתבו היטב בסיכומים אשר הוגשו ע"י הצדדים לרבות הפסיקה הרלוונטית לטענות הצדדים.

61. נכון ליום 5.6.2006 תברת "סוסייטי" חייבת לעיריית בת ים סך של 190,932 ₪ כולל הפרשי ריבית והצמדה.

62. חוק הרשויות המקומיות (ריבית והפרשי הצמדה על תשלומי חובה) תש"ם – 1980, מקנה לרשות מקומית את הסמכות לחייב ברבית על חוב אשר מגיע לה ואשר לא שולם במועדו.

63. אין חולק, כי על פי סעיף 32(9)(א) לפפודת המס, מר קמרן הינו גם בעל השליטה בחברת "סוסייטי", שכן מחזיק ב – 15 אחוז ממניות החברה.

64. אין עוררין, כי חברת סוסייטי הינה תברה פרטית אשר אינה דייר מוגן וכי אולם השמחות אינו דירת מגורים.

65. לטענת המשיב, גרסתו של העורר מר קמרן, התבררה כבלתי אמינה, המקנית ובעלת סתירות.

66. בנוסף, בשל היות מר קמרן המלוננין בתחזאות המשפט לסובת עצמו, בחינתו מי שהתקוב מופנה כנגדו אמיתית, אין אנו יכולים להסתמך על עדותו-היחידה ויש להזדקק בראיה מסייעת, משכך, אי עמדה באחד מהתנאים לפי סעיפים 254(2) ו- 354(3) לפקודת הראיות, חתשלי"א - 1971, פירשה היעדר קיומה של ראיה מסייעת.

67. על כן, חן מבחינת גרסתו של העורר שנמצאה כלא אמינה ולהילופין מחמת היעדר קיומה של ראיה מסייעת, עדותו היחידה לא מספיקה להוכחת הפן הראיתי.

68. חרף דרישת המשיב, כי העוררים ימבירו את כלל המסמכים המצויים בידם לשם בחינת טענותיהם וחרף התחייבותם לעשות כן, נמנעו הם מלהעביר לידי הוועדה ואו המשיב פירוט כלשהו מטעמם.

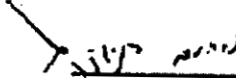
69. בחתנחלות לקוח זו, ניתן למעשה משקל ראיתי לראיה שלא הובאה. חימנות מהבאת ראיה מקימה למעשה לחובתו של הנמנע חזקה שבשבתה, שנעצה בהגיון ובניסיון החיים, לפיה דין החימנות כדין הודאה בכך שאילו הובאה ראיה, הייתה מעלת לחובת הנמנע (בע"א 548/78 נעה שרון, תעל שרון נ' יוסף לח, פ"ד ל"ה (1) 7).

1. בנסיבות אלה יש לחייב בארנונה את העוררים, כבעלי חשליטה, כגון חובם בסך 190,932 ₪ הכולל הפרשי ריבית והצמדה.

2. אשר על כן ולאור האמור לעיל דין הערר להידחות.

ניתנה היום, כ"א בשבט תשע"ו, 31.1.2016

זכות ערעור בפני בית המשפט לעניינים מנהליים באזור תל-אביב בתוך 45 ימים.

מר ניסים בנפשיאן
חבר הוועדה

עו"ד כנרת שמיר מסיקה
יו"ר הוועדה

מר אבידור מלומבו
חבר הוועדה